

Vakblad voor échte melkveehouders

LEIDRAAD

Goede uiergezondheid kan ook met melkrobot

Deze leidraad is een online bijlage bij het artikel 'Goede uiergezondheid kan ook met melkrobot' uit vakblad Elite 4/2016.

Heike Diez, adviesdienst melkvee Ostalb e.V. Duitsland

Deze leidraad zal robotmelkers helpen de uiergezondheid van hun melkkoeien te analyseren en aanknopingspunten voor verbetering te vinden. De leidraad geeft inzicht in aan welke stelschroeven gedraaid kan worden bij de robotinstellingen, het management, de voeding en de huisvesting. De leidraad is inhoudelijk diepgaand, maar makkelijk leesbaar en makkelijk door te voeren. U kunt hem zonder hulp implementeren. Bent u niet zeker van een te nemen maatregel, dan is het aanbevelenswaardig een uiergezondheidsspecialist of adviseur aan de hand te nemen. Ook voor een objectieve analyse van uw situatie is dat een goede optie.

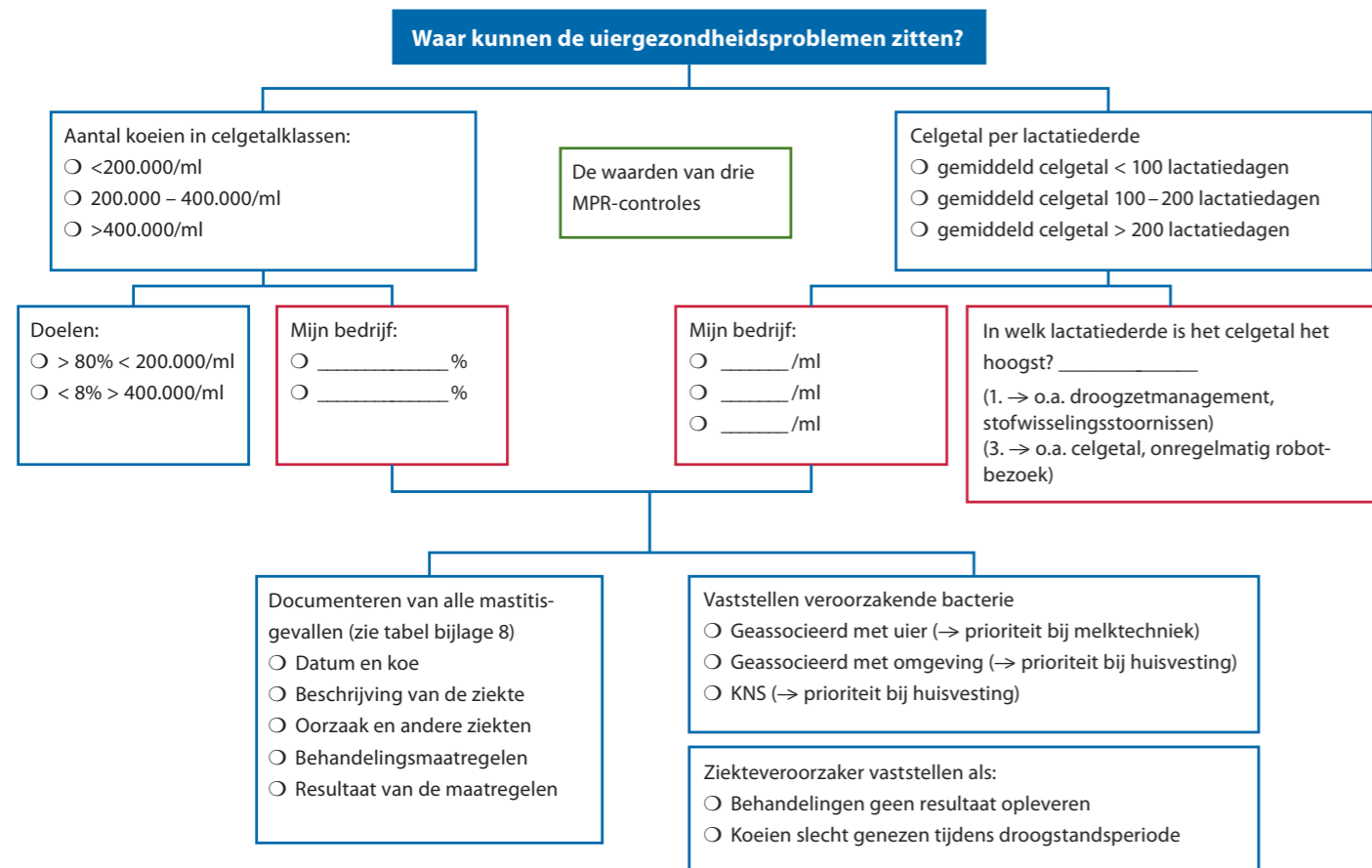
Melkproductieregistratie

In het eerste deel van de leidraad gaat u aan de gang met de uitslag van de melkproductieregistratie. U sorteert eerst de koeien op celgetal op basis van de laatste drie melkcontroles. Maak daarvoor een tabel met drie kolommen (<200.000, tot 400.000 en >400.000). Zet voor iedere koe een streep in de goede kolom en tel het aantal strepen in iedere kolom op. Vergelijk de uitslag met de streefwaarden. Bereken nu het gemiddelde celgetal binnen ieder lactatiederde. In een nieuwe tabel maakt u daarvoor weer drie kolommen met <100 lactatiedagen, 100 tot 200 lactatiedagen en >200 lactatiedagen. Noteer

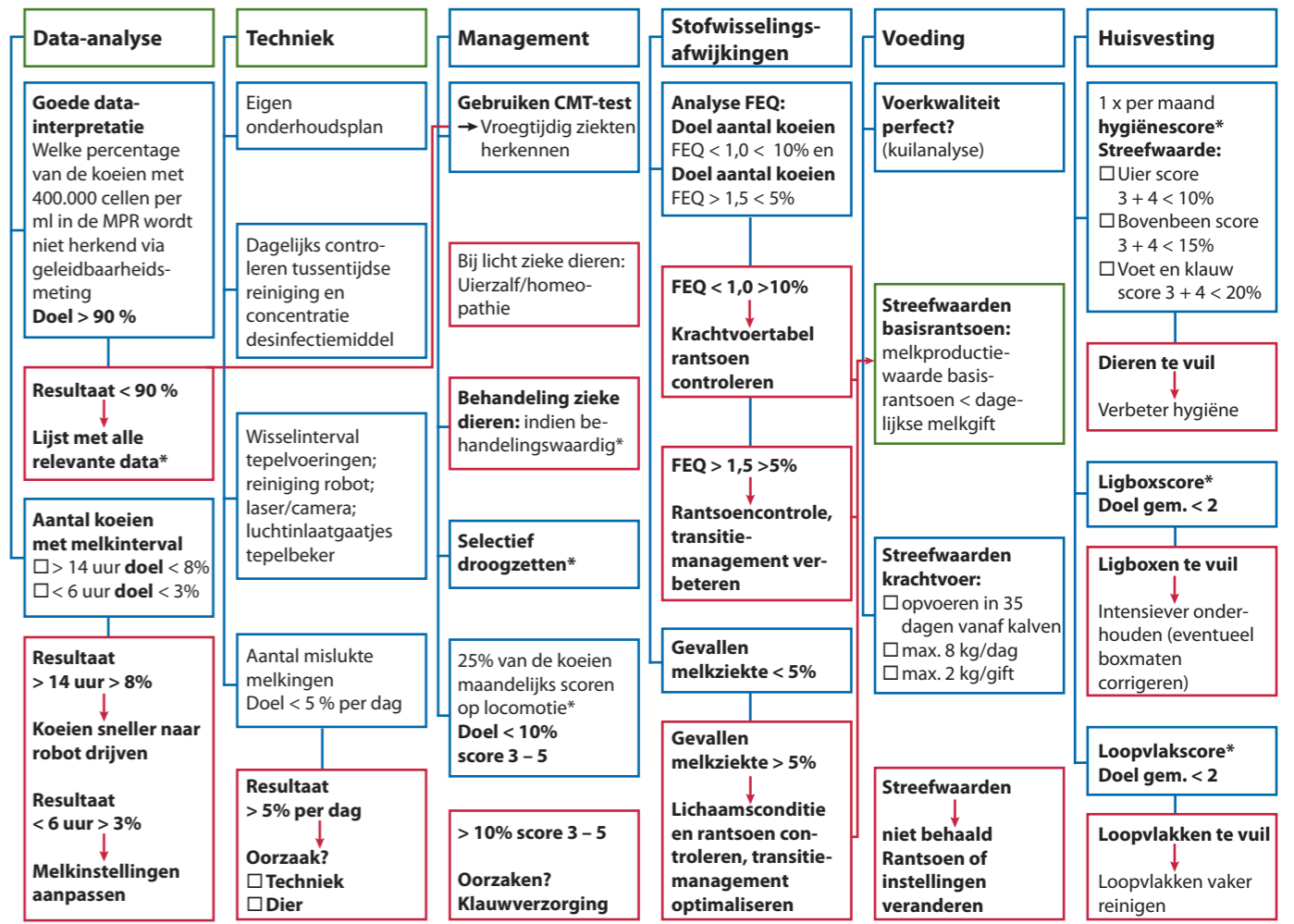
KENGETALLEN VERZAMELEN

Lijst met alle relevante data voor de dagelijkse controle van de uiergezondheid via het managementprogramma (zover de data beschikbaar of opvraagbaar zijn)

- Koenummer
- Lactatiedagen
- Tijd sinds laatste melking
- Productie in kg
- Verschil in productie t.o.v. dag ervoor
- Productie per kwartier
- Celgetalmeting of -schatting
- Geleidbaarheid (indien mogelijk per kwartier)
- Tijdsduur melkbeurt (indien mogelijk per kwartier)
- Kleurbepaling
- MDI (Mastitis Detectie Index)
- Melktemperatuur
- Lactose
- Vet-eiwit quotient
- Aantal onvolledige melkingen laatste 72 uur
- Notities van uierbehandelingen in de lopende lactatie
- Notities van activiteitsafwijkingen

Aanknopingsmogelijkheden ter verbetering van de uiergezondheid

*Scoreformulier in leidraad **Aleen AMS-bedrijven** **Analyse en streefwaarden** **Aanbevelingen**

van iedere koe het celgetal van de laatste drie controles in de juiste kolom en bereken voor iedere kolom het gemiddelde.

Maak voor de komende tijd een lijst waarop u alle gevallen van uierontsteking noteert. Een voorbeeld van zo'n lijst vindt u in de bijlagen van deze leidraad. Probeer ook de gevallen van uierontstekingen van de laatste maanden te achterhalen en te noteren. Eventueel kunt u de GD inschakelen om vast te stellen welke kiemen er onder uw veestapel zijn. Laat ook bij nieuwe uitbraken vaststellen welke kiem de veroorzaker is, als behandelingen niet tot genezing leiden of als, desondanks droogzetten met antibiotica, mastitis optreedt tijdens de droogstand of in het begin van de lactatie.

Analyse veestapel

In het tweede deel van de leidraad gaat u door met analyseren van uw veestapel en ook de leefomgeving van de dieren. Daarvoor gebruikt u het

organigram hierboven: 'Aanknopingspunten voor de verbetering van de uiergezondheid'. Het organigram en de overige tools in deze bijlage, tonen u concrete maatregelen ter verbetering.

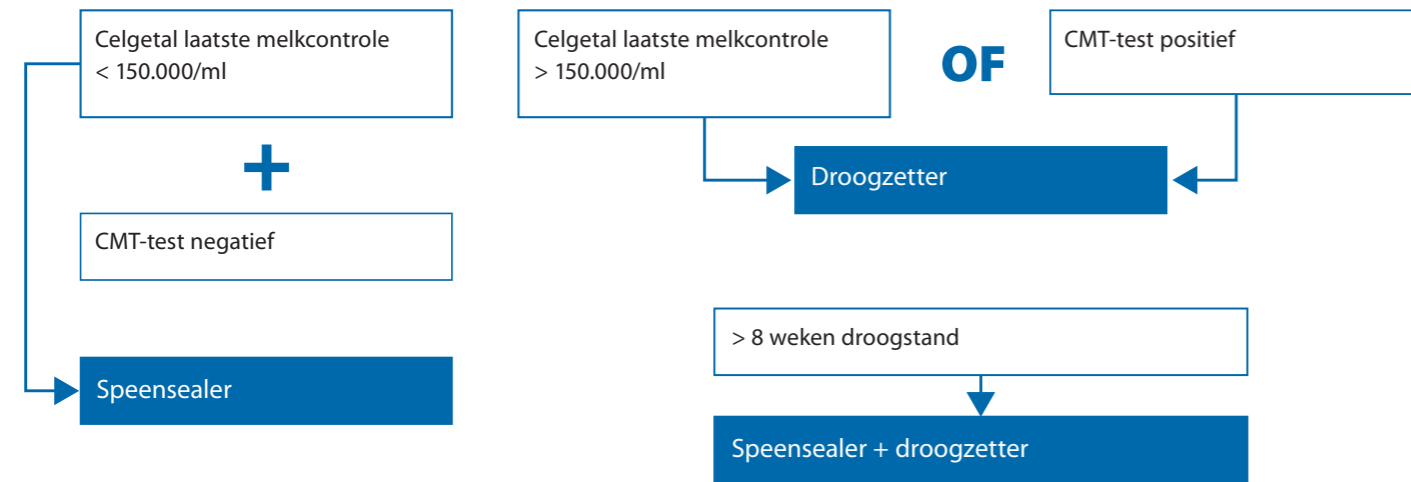
Ik wens u veel succes met het implementeren van de maatregelen en voor de toekomst: een productieve veestapel met goede uiergezondheid.

OVERGAAN TOT ACTIE BIJ MASTITIS

Criteria bij het beslissen tot overgaan op behandeling:

- Aantal mastitisbehandelingen in de lopende lactatie: ≥ 2 aandeel genezingen < 20%.
- Meer besmette kwartieren is kleinere kans op genezing na behandeling.
- Hoe ouder de koe, des te kleiner de kans op genezing na behandeling.

Beslissingsmodel en criteria voor selectief droogzetten van koeien

Vaststellen van de hygiënescore volgens methode UGCN (Uiergezondheidscentrum Nederland)

Vaststellen van de locomotiescore, naar: Sprecher et al. (1997)

<p>LOCOMOTIESCORE 1 Klinische beschrijving: NORMAAL OMSCHRIJVING: Staat en loopt doorgaans met rechte rug, maakt lange, zekere stappen.</p>	<p>1</p> <p>Rughouding staand: recht Rughouding lopend: recht</p>
<p>LOCOMOTIESCORE 2 KLINISCHE BESCHRIJVING: LICHT KREUPEL OMSCHRIJVING: Staat met rechte rug, maar loopt met gekromde rug. De gang is licht afwijkend.</p>	<p>2</p> <p>Rughouding staand: recht Rughouding lopend: gekromd</p>
<p>LOCOMOTIESCORE 3 KLINISCHE BESCHRIJVING: MATIG KREUPEL OMSCHRIJVING: Staat en loopt met gekromde rug en maakt met lopen korte passen met één of meerdere poten. De bijklauwen zijn iets lager gepositioneerd. De koe heeft zichtbaar pijn.</p>	<p>3</p> <p>Rughouding staand: gekromd Rughouding lopend: gekromd</p>
<p>LOCOMOTIESCORE 4 KLINISCHE BESCHRIJVING: KREUPEL OMSCHRIJVING: Gekromde rug bij staan en lopen. Belast bij staan de ene klauw meer dan de andere, maar kan het eigen gewicht op de klauw wel dragen. Het lager positioneren van de bijklauwen van de tegenoverliggende poot, is duidelijk zichtbaar.</p>	<p>4</p> <p>Rughouding staand: gekromd Rughouding lopend: gekromd</p>
<p>LOCOMOTIESCORE 5 KLINISCHE BESCHRIJVING: ZWAAR KREUPEL OMSCHRIJVING: Rug overduidelijk gebogen. Wil liever niet bewegen. Vrijwel volledige overdracht van het gewicht van de zieke naar de gezonde klauw.</p>	<p>5</p> <p>Rughouding staand: gekromd Rughouding lopend: gekromd</p>

Beoordelen van de hygiëne van de ligboxen

	Score 1	Score 2	Score 3	Score 4
Ligboxen (10 stuks scoren)	Droge, enkel verse mestvervuiling, veel vers strooisel.	Weinig en overwegend droge mestvervuiling, voldoende vers strooisel.	Niet droog, meer mest in de box, amper resten van vers strooisel in de box.	Nat, duidelijk vervuult met mest, geen vers strooisel in de box.
Ligboxen met mat of matras				
Diepstrooiselboxen				

Beoordelen van de hygiëne van de loopvloer

	Score 1	Score 2	Score 3	Score 4
Loopvlakken (op 5 plekken in de stal)	Schoon, overwegend droog, <15% vervuuld dan bij net schoon geschoven.	Licht vervuuld, nauwelijks staan blijvend vocht, <30% vervuuld dan bij net schoon geschoven.	Duidelijke vervuiling en staan blijvend vocht, <60% vervuuld.	Veel mest op het loopvlak, staan blijvend vocht, >60% vervuuld.
Dichte vloer				
Roostervloer				

Voorbeeld van documentatie bij voorkomende mastitisgevallen

Datum	Koe	Beschrijving	Behandeling (Antibiotica, uierzalf, homeopathisch middel)	Resultaat
01-06-2016	100	Kwartier RA hard, warm, vlokken, Melkziekte	Pyrogenium Cobactan (3x 75 mg)	Melkcontrole 01-07-2016: celgetal 180.000